Мәктәп туры

РУС ТЕЛЕНДӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫНЫҢ
ТАТАР ТӨРКЕМНӘРЕНДӘ БЕЛЕМ АЛУЧЫ УКУЧЫЛАР ӨЧЕН
ТАТАР ТЕЛЕННӘН ОЛИМПИАДА БИРЕМНӘРЕНЕҢ
ҖАВАПЛАРЫ
(2025-2026 нчы уку елы)
11 нче сыйныф

Үткәрү вакыты – 150 минут
Максималь балл – 44

I. Тестлардан дөрес җавапны билгеләгез.

1. Ирен ассимиляциясе күзәтелгән сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
   а) дүшәмбе
   ә) урманнар
   б) унбер
   в) көнгерә

2. Бирелгән омонимнарның төрен билгеләгез. **(2 балл)**
   Илгизәр – ил гизәр
   а) саф омонимнар
   ә) омографлар
   б) омоформалар
   в) омофоннар

3. Тамыр, ясагыч һәм бәйләгеч кушымчадан торган сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
   а) әнкәйне
   ә) кызчыклар
   б) авылдашны
   в) тоссыз

4. Билгеләү алмашлыгын билгеләгез. **(2 балл)**
   а) алар
   ә) һәркайчан
   б) ниндидер
   в) никадәр

5. Шигъри юллардагы калын хәрефләр белән бирелгән сүзнең кайсы сүз төркеменә караганлыгын билгеләгез. **(2 балл)**
   Туган илдән ***киткән*** *сандугачлар*
   Чит җирләрдә сайрый алмыйлар. (Илдар Юзеев)
   а) сыйфат
   ә) хәзерге заман хикәя фигыль

б) үткән заман хикәя фигыль
в) үткән заман сыйфат фигыль

6. Җөмләнең хәбәрен билгеләгез. **(2 балл)**
Һәр эшнең ахырын уйлап эшлә. (Мәкаль).
а) эшнең
ә) уйлап
б) уйлап эшлә
в) эшлә

7. Җөмләдәге калын хәрефләр белән бирелгән сүзнең нинди җөмлә кисәге икәнлеген билгеләгез. **(2 балл)**
Тырышкан *табар, ташка кадак кагар*. (Мәкаль).
а) ия
ә) аергыч
б) хәбәр
в) тәмамлык

8. Җөмләдәге иярчен компонентның мәгънә ягыннан төрен билгеләгез. **(2 балл)**
Холкы начардан дуслары качар. (Мәкаль).
а) иярчен ия җөмлә
ә) иярчен хәбәр җөмлә
б) иярчен аергыч җөмлә
в) иярчен тәмамлык җөмлә

II. Теоретик бирем.

Төшеп калган сүзләрне языгыз. **(6 балл)**

Кайбер авазларны әйткәндә, **упкәдән** килә торган һава агымы **авыз** куышлыгында тоткарлыкка очрый, кайбер авазларны әйткәндә, тоткарлыкка очрамый. Язылышлары бердәй, әмма әйтелешләрендә аерма булган сүзләр **омографлар** дип атала. Кисәкчә, ымлык һәм модаль сүз – **модаль** сүз төркемнәре. Исемгә ияреп килгән җөмлә кисәге **аергыч** дип атала. **Синтетик** иярчен җөмлә иярчен кисәккә бик нык охшаган.

III. Гамәли-иҗади бирем.

1. Сүзләрне татар теленә тәрҗемә итеп языгыз. **(6 балл)**

обычай – гореф-гадәт	*попутчик – юлдаш*
художник – рәссам	*меч – кылыч*
роса – чык	*насекомое – бөҗәк*

2. “Мин кем булырга телим?” дигән темага 12 җөмләдән торган инша языгыз. **(16 балл)**